

EVALUERING 2015-2016 – RESULTAT

Plandag 20. juni 2016

Årshjul for arbeid med LÆRINGSMILJØ og sosial kompetanse

Til dette dokumentet følger

- *Handlingsplan mot mobbing Målselv kommune*
- *Mal for enkeltvedtak*
- *Mal for sosiogram*
- *Ordensreglement*
- *Spørreskjema for avdekking av mobbing – Erling Roland*

Dimensjoner i sosial kompetanse:

Empati er evnen til å sette seg inn i og vise respekt for andres følelser og synspunkter. Denne dimensjonen i sosial kompetanse er vesentlig for å kunne etablere vennskap og nære relasjoner til andre. En godt utviklet empati vil også fungere som en motvekt mot for eksempel mobbing og vold. Sosial sensitivitet, evnen til å fortolke sosiale signaler, er en del av empatibegrepet (Ogden 2001). Empati er ikke bare en stabilt nedlagt egenskap, empati er også situasjonsbestemt og kan derfor utvikles og endres. Skal elevene i skolen utvikle empati, bør de møte empatiske lærere.

Samarbeid innebærer å dele med andre, hjelpe andre og være gjensidig avhengig av hverandre. En viktig side ved samarbeid vil dreie seg om å følge regler og beskjeder. Samarbeid bør øves på i realistiske sammenhenger, og det må verdsettes og utøves aktivt.

Selvhevdelse omfatter å be andre om hjelp, kunne stå for noe selv og å reagere på andres handlinger. Evne til hensiktsmessig selvhevdelse er ofte avgjørende for å kunne delta aktivt i sosiale miljøer og fellesskap. I dette ligger også evnen til å kunne si nei til det du for eksempel helst ikke bør være med på.

Referanser

Selvkontroll handler om å tilpasse seg fellesskapet og ta hensyn til andre. Det vil innebære å kunne vente på tur, være kompromissorientert og å reagere på erting og kommentarer fra andre uten å ta igjen, bli sint eller slåss. Selvkontroll bidrar til å regulere forholdet mellom følelser og atferd og er særlig viktig for å kunne kontrollere impulser (Ogden 2001). I noen grad kan selvkontroll læres gjennom kognitive strategier bygd på blant annet selvinstruksjon. Bevissthet om egne følelser og evne til å forstå seg selv er her vesentlig.

Ansvarlighet dreier seg om å utføre oppgaver og vise respekt for egne og andres eiendeler og arbeid. Utvikling av ansvarlighet vil ha nær sammenheng med å få ansvar gjennom medbestemmelse og ta konsekvensene av ansvaret. Ansvarlighet handler også om evnen til å kunne kommunisere med voksne.

Tiltaksplan:

Tidsrom	Hva	Tiltak	Ansvarlig
August	Plandag / oppstart Informasjon personalet	<ul style="list-style-type: none"> - Sikre seg Årshjul for arbeid med LÆRINGSMILJØ er kjent i personalet - Gjennomgang Handlingsplan mot mobbing - Gjennomgang Ordensreglement - Gjennomgang Elevens psykososiale miljø § 9A - Gjennomgang Mal for enkeltvedtak - Info helsesøstertjenesten 	Rektor Helsesøster
	Første skoledag	Ta i mot elever <ul style="list-style-type: none"> - Flagg heises - Klassene med lærere leses opp og ønskes velkommen av rektor og inspektør - Allsang – Friluftlivets år; Jeg gikk en tur på stien - Tale v /rektor - 5.-10: MOT v MOT-informatør - Kontaktlærer ansvarlig før matfriminutt 	Rektor Kontaktlærer og andre på trinn
August / september /	Innskolering – trygg skolegård Mål: Rollemodeller - Positiv aktivitet - Yngste har det trygt på skolen Klasseregler	Miljøvakter 6. klasse: Elever bærer grønne vester august – september. Evalueres med elevene i utgang september Elevmedvirkning: Egen regler utformes og konkretiseres fra	Kontaktlærer og ordenseleverelever 6.kl Kontaktlærer

Referanser

		Ordensreglement: Ikke for mange regler. I tillegg bør disse kunne måles for å ta inn nye tiltak.	
	Voksne skaper vennskap	Se nettsider www.udir.no	Uke 36
September	Friluftsturer med overnatting 1.-10 kl	Trinnvis / klassevis	Lærere på trinn i samarbeid med kroppsøvingslærer Kompensasjonsordning diskuteres /
	Tas opp ved skolestart 2016		
	Elevråd	- Klassen velger tillitsvalgt - Elevråd konstitueres og valg til ulike verv utføres	Kontaktlærer Kontaktlærer elevråd
	Elevsamtaler	- Egen trivsel faglig og sosialt - Mål for året settes i samarbeid med eleven	Kontaktlærer / faglærer
	Informasjon foreldremøter	- Udirs folder 9a – 3 - Info om enkeltvedtak; innslagspunkt og utforming - Resultat sosiogram - anonymt - Foreldres «varslingsplikt» til skolen ang mistanke om mobbing	Kontaktlærer
	Ressursteam	- Innmeldte elever	Rektor / PPT
	Kartlegging av mobbeområder ute og inn	- Observasjon / kartlegging / evaluering (ganger, toaletter, skogsområder mm)	Elevråd / kontaktlærer Elevråd
Hele året	SE hverandre – gjør en forskjell	- Alle hilser på hverandre første gang man møtes på dagen. Dette gjelder også til besøkende som kommer inn til oss.	Voksne
	Zippys venner 1.-4. klasse	Moduler følges Timeplanfestet Mål settes på arbeidsplanen	Kontaktlærer
	MOT 8.-10. kl	Egen plan utarbeidet	MOT informatør i samarb med lærere
	Klassemøter 5.-10. månedlig	Tiltak: - Sosiale mål og ferdigheter settes på arbeidsplan. Mobbing som tema i ulike varianter. Bruk gjerne nyhetsartikler eller forskningsresultater om mobbing som utgangspunkt. Se også Handlingsplan for	Kontaktlærer MOT-informatør

Referanser

	<p>Elevrådet</p> <p>Tilsyn /Friminutt:</p>	<p>Mobbing for mulige temaer / sanksjoner, MOT (8.-10.)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Tema om mobbing - Samtale om miljøet på trinn og skole - Prosedyrer ved avdekking av mobbing - Elevrådet alliansepartnere /ambassadører i forhold til proaktivt arbeid og skadevirkninger av mobbing - Skolens arbeid med mobbing evalueres i Elevrådet - Tilsyn bærer gule vester - Timelærer 1.-7. kl forlater ikke elevgruppa før alle elevene er fysisk ute - Busstilsyn – når / hvordan entrer bussen – ta opp med sjåfører fra skolestart - Morgentilsyn fra 07.50-08.05 	<p>Kontaktlærer Elevråd /rektor</p> <p>Det enkelte tilsyn</p> <p>Timelærer</p> <p>Eget tilsyn Eget tilsyn</p>
September / mars	Sosiometrisk undersøkelse	<p>Gjennomføres i klasse september og mars – udirs' mal brukes Resultater skal opp i fellestid. Bekymring følges opp ihht Handlingsplan for Mobbing</p> <p>Ved bekymring: Følg opp med <i>Avdekking av mobbing</i> av Erling Roland</p>	Kontaktlærer
Oktober	Ressursteam	- Oppfølging elever	Rektor / PPT
	Klasseforeldremøter	- Faglig og sosialt ståsted i klassen	Kontaktlærer - foreldrekontakt
	Utviklingssamtaler	- Oppfølging fra Elevsamtale - Dokumenteres	Kontaktlærer / faglærere
	Tverrfaglig møte	-	Rektor
November	Elevundersøkelsen uke 44	<p>Resultat presenteres</p> <ul style="list-style-type: none"> o Personalet o elevrådet o påfølgende foreldremøte o utviklingssamtale o påfølgende FAU o påfølgende SU 	Kontaktlærer / rektor
	Ressursteam		rektor
		-	

Referanser

			Tema?
	Rapportering Læringsmiljøarbeid	- Se maler for: o Rektor o Kontaktlærer - Elevråd	Rektor Kontaktlærer Kontaktlærer Elevråd
	Oppfølging avvik	- samtaler med den enkelte i medarbeidersamtale	Rektor
Desember	Musikkuka 8.-10. kl	- Tverrfaglig arbeid innen musikk, KUH, norsk, kroppsøving. Resultat vises på juleforestilling	Denne diskuteres videre innhold / gjennomføring av klasselærere
	Juleunderholdning 1.-7.	- Tema? -	
	Tverrfaglig møte	- 27. januar	
Januar	Medarbeidersamtale	o invitasjon med samtalepunkter sendes ut	Rektor
	Sosiogram	- Kartlegge resultater og sammenligne med forrige undersøkelse	Kontaktlærer
	Newtonrommet 5-10 Finnsnes	-	Kontaktlærere i samarbeid med faglærere
	Elevbasert foreldremøte	- Elevene presenterer for foreldrene hva de har jobbet med gjennom semesteret - Sosialt samvær	Kontaktlærer i samarbeid med faglærere og elever
	Sosiogram	- Kartlegge resultater og sammenligne med forrige undersøkelse	Kontaktlærer
	Friluftsliv med overnatting	- Fjelltur m/ overnatting 5.-10. kl klassevis - Felles skiaktivitetsdag 1.-10. kl Dørumlia - Fellestur Myrefjell 7.-10?.	Kontaktlærer / Kroppsøvingslærer Inspektør Inspektør
	Elevsamtaler	- Sosial og faglig evaluering samt målsetting	
	Utviklingssamtaler	Med utgangspunkt i kompetansemål og måloppnåelse. Se egne skjema fellesområdet	Kontaktlærer / faglærer
	Tverrfaglig møte	-	Rektor

Referanser

Mars April	Aktivitetsdøgn 1.-10	- Skolen og skolestartere sammen på felles friluftsdøgn i nærområdet	Alle Alle
Mai		-	
	Leirskole 7. kl	Uke 22 – Borg i Lofoten	Kontaktlærer
Juni	Skoleavslutning med Montessori	Råvatn med grilling og lek	

Sjekkliste utarbeidet for

- Rektor
- Kontaktlærer
- Elevråd
- Personalmøte

Dokumentasjon på utførelse kan se slik ut:

Dato	Hva	Kommentar – to linjer om hva er gjort

NOU 2015 – Å høre til – Dypedalsutvalget

Det er avgjørende at vi ser alvor i mobbing og behandler problemet deretter. Vi må være villige til å gjøre modige grep på vegne av elevene. Utvalget legger i dag fram en omfattende utredning med forslag til tiltak for å sikre at alle elever skal ha et trygt psykososialt skolemiljø. I kort inneholder utredningen en ny offensiv mobbepolitikk.

Utvalget har gjennom vårt arbeid funnet at det er fem hovedutfordringer for at alle elever skal ha et trygt og inkluderende skolemiljø uten krenkelser og mobbing. Disse utfordringene er:

1. Rettssikkerhet - elevenes rettigheter blir ikke oppfylt:
2. Skolekultur - skolekulturen fokuserer for lite på nulltoleranse for krenkelser, mobbing, trakassering og diskriminering

Referanser

3. Involvering og samarbeid - elever og foreldre involveres ikke godt nok i skolens arbeid med det psykososiale miljøet

Utvalget ser svært alvorlig på krenkelser og mobbing.

4. Ansvarliggjøring og systematikk - skoleeiers og skoleleders kapasitet til å jobbe systematisk og langsiktig med å utvikle skolemiljøet er mangelfull

5. Organisering - ansvarsfordelingen i støttesystemet er for utydelig og er ikke en likeverdig tjeneste for skoler og skoleeiere:

Utvalget peker på sju prioriterte områder for å løse utfordringene slik at alle elever får et trygt psykososialt skolemiljø:

1. En stor statlig satsing på inkluderende skole for å intensivere arbeidet for trygge skolemiljø uten krenkelser og mobbing. Kompetansen om skolemiljø, krenkelser og mobbing skal økes gjennom skolebasert kompetanseutvikling til alle landets skoler. Alle skoler skal få mer kunnskap om å oppdage og reagere på mobbing.

2. Endring av opplæringsloven. Skoleeierens og skolens plikter må presiseres og reglene om hvordan skolene skal håndtere saker hvor elever blir krenket eller mobbet må bli tydeligere. Skolen skal ikke være usikker på hva som skal gjøres.

3. Styrket håndheving av opplæringsloven. Det må være systemer som bedre enn dagens system sørger for at elevenes rettigheter blir oppfylt. Elever som krenkes og mobbes må kunne få hjelp fort. Utvalget foreslår at elever som krenkes skal kunne klage til Barneombudet. Barneombudet gis myndighet til å gjøre vedtak om administrative sanksjoner og reaksjoner, og kan kreve oppreisning på vegne av eleven for ikke-økonomisk tap på grunn av krenkelser.

Måltrettet innsats mot å forebygge og håndtere krenkelser, mobbing, trakassering og diskriminering. Arbeidet med digitale mobbing må intensiveres. Elever og foreldre må involveres i arbeidet. Gode holdninger og verdier starter hjemme og det er avgjørende at foreldrene er medspillere i arbeidet.

5. Styrking av skoleeierskapet. Aktive skoleeiere er avgjørende for arbeidet lokalt. Skoleeier er ansvarlig for at elevenes rettigheter oppfylles. Skoleeier må få bistand i hvordan de aktivt kan bidra til å sikre at skolene er fri for mobbing og krenkelser.

6. «Et lag rundt eleven». Mange yrkesgrupper i skolen og kommunen kan bidra til et bedre skolemiljø. Utvalget understreker skolehelsetjenestens og PP-tjenestens betydning, og vil anbefale nye stillinger i skolehelsetjenesten og endring av PP-tjenestens mandat.

7. Det er videre behov for ny forskning på kunnskapssvake områder.

Vi er opptatt av at kampen mot krenkelser, mobbing, trakassering og diskriminering ikke bare er et skoleansvar, men et samfunnsansvar. Utvalget vil også oppfordre regjeringen til å utarbeide en handlingsplan for trygge oppvekstmiljø uten krenkelser og mobbing. Hele regjeringen bør forpliktes i arbeidet.

Referanser

Vi har nå lagt fram våre forslag og vi håper regjeringen følger våre anbefalinger for en fornyet og offensiv mobbepolitikk. Våre forslag er basert på den beste praksis og det fremste av forskning. Vi må våge mer offensive grep, om våre barn og ungdom skal sikres en trygg skolehverdag. Vi har tillit til at våre politikere vil følge opp for å sikre at alle barn skal «høre til».

Referanser